

NÁZEV MATERIÁLU	Stanovisko Svazu průmyslu a dopravy České republiky („SP ČR“) k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů („OSŘ“), a další související zákony („návrh“)
Č. J.	115/2016
DATUM ZPRACOVÁNÍ	9. listopadu 2016
KONTAKTNÍ OSOBA	JUDr. Jitka Hejduková, CSc., Mgr. Renáta Zbranková, LL.M.
TELEFON	225 279 301, 225 279 302
E-MAIL	jhejdukova@spcr.cz , rzbrankova@spcr.cz

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

Pokud jde o zavedení nároku na náhradu nákladů, které zaměstnavatelům jako plátcům mzdy vznikají v souvislosti s prováděním srážek ze mzdy jejich zaměstnanců v rámci exekučních řízení a řízení o výkonu rozhodnutí, SP ČR opětovně předloženému návrhu do připomínkového řízení rozhodně vítá. Obdobně zaměstnavatelé podporují navrhované zavedení formulářů pro výzvy k vymožení peněžitého plnění a exekuční příkazy, neboť si od sjednocení i nadále velmi různorodé praxe jednotlivých exekutorů slibují snížení administrativní náročnosti zpracování uvedené agendy, včetně případné možnosti větší automatizace zpracování této agendy.

K některým dalším ustanovením návrhu lze říci, že SP ČR chápe navrhované změny jako snahu o větší ochranu povinných a zefektivnění řízení. Na druhé straně SP ČR i ve vztahu k tomuto novému návrhu obdržel kritické ohlasy z členské základny mj. od subjektů v pozici oprávněných a také od subjektů poskytujících součinnost při výkonu rozhodnutí/exekucích příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu. Tyto ohlasy návrhu vytýkají mj. již přílišné zvýhodnění povinného před oprávněným, přílišný zásah do práv oprávněného při volbě exekutora a dále přílišnou komplikovanost, z toho plynoucí velkou náročnost na zpracování dat manuálně, jakož i nákladnost přizpůsobení automatizovaných systémů. K mnohým z těchto výtek se SP ČR připojuje a žádá předkladatele, aby se zejména u opatření ve vztahu k tzv. „chráněnému účtu“ pokusil najít méně náročné řešení (detailněji vizte níže).

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

1. PAUŠALIZOVANÁ NÁHRADA NÁKLADŮ PLÁTCE MZDY (ČÁST PRVNÍ, ČL. I, BODY 6., 7., 11., 15., 29., ČÁST DRUHÁ, ČL. III, BODY 69., 80., 94., 97.)

Jak již zmíněno v úvodu, zaměstnavatelé velmi vítají zavedení paušální náhrady jejich nákladů spojených s prováděním srážek ze mzdy v rámci soudního výkonu rozhodnutí/exekučního řízení (dále jen „exekuční srážky“). SP ČR však nejprve znovu připomíná, že zaměstnavatelé by preferovali, aby paušální

náhrada nákladů plátce mzdy nešla k tíži povinného (a tak dále nezhoršovala již tak mnohdy velmi nelehkou finanční situaci povinných – zaměstnanců.), ale aby v exekčním řízení byla o tuto náhradu snížena odměna exekutora a v rámci soudního výkonu rozhodnutí pak byl plátcem popř. i nositelem těchto nákladů stát.

Pokud jde o nově navrženou paušální náhradu jako jednorázovou, SP ČR chápe výhody, které jednorázová náhrada může přinést - zjednodušení nastavení procesu realizace nároku. SP ČR ale připomíná, že řízení o výkonu rozhodnutí/exekuční řízení mnohdy trvají několik let a administrativní náklady s nimi spojené vznikají zaměstnavatelům jako plátcům mzdy pravidelně každý měsíc (srovnejte výsledky šetření, které SP ČR uskutečnil z podnětu předkladatele na jaře 2015; náhrada ve výši 500 Kč se zejména u déletrvajících řízení jeví jako zcela nepřiměřeně nízká). SP ČR proto navrhuje opětovnou paušální náhradu po určité době trvání řízení v průběhu trvání pracovněprávního vztahu (závazku) zaměstnance u zaměstnavatele (např. po dvou letech). SP ČR požaduje také postavit najisto, že v případě, že nebude v daném měsíci možné snížit částku zasílanou oprávněným o celou jednorázovou paušální náhradu nákladů zaměstnavatele (např. zaměstnanec nastoupí do zaměstnání k novému zaměstnavateli se 4 exekucemi), nárok nezaniká.

V neposlední řadě SP ČR znovu připomíná, že obdobné náklady vznikají zaměstnavatelům při provádění srážek ze mzdy v rámci insolvenčních řízení - splátky v rámci oddlužení. SP ČR proto nad rámec návrhu požaduje, aby byla obdobná náhrada zaměstnavateli zavedena i ve vztahu k insolvenčním řízením, možno případně i doplněním do návrhu novelizace insolvenčního zákona, který byl nedávno předložen do připomínkového řízení.

Tyto připomínky jsou zásadní.

2. ÚPRAVA TÝKAJÍCÍ SE TZV. „CHRÁNĚNÉHO ÚČTU“ (ZEJMÉNA BOD 19. V ČÁSTI PRVNÍ, ČL. I., § 304C OSŘ)

Obdobně jako ve vztahu k předchozímu návrhu upozorňuje SP ČR na základě ohlasů z bankovního sektoru, že navrhované ustanovení bude mít na banky zásadní a zcela nepřiměřený finanční dopad s ohledem na stávající způsob zpracování exekucí v bankách a potřebu provést v případě přijetí návrhu rozsáhlé úpravy v podstatě všech bankovních systémů a modulů. Navržené řešení je složité a nejednoznačné, některé myšlenky jsou zcela nerealizovatelné – banka např. nemá možnost zajistit, aby platby v následujícím měsíci byly přednostně strhávány z případného nevyčerpaného zůstatku nezabavitelné částky za měsíc předchozí (srovnejte str. 11 důvodové zprávy).

Výše nezabavitelné částky bude velmi individualizovaná a vyžadující manuální nastavení/kontrolu – do nezabavitelné částky např. nemají být započítávány prostředky, které byly připsány na účet dříve než v kalendářním měsíci, ve kterém klient žádá o nezabavitelnou částku; výše nezabavitelné částky bude závislá na počtu vyživovaných osob (zvýšena bude v takovém případě na žádost povinného doloženou potvrzením exekutora popř. výpisem z evidence obyvatel – je z evidence obyvatel skutečně možno zjistit údaj o počtu vyživovaných osob? A bude banka posuzovat správnost takového potvrzení/výpisu?) popř. bude zvýšena v případě zasílání mzdy na chráněný účet (v tomto případě pouze na základě usnesení soudu a pouze na omezenou dobu 6 měsíců). Není také řešen souběh výkonů rozhodnutí.

Z uvedených důvodů apeluje SP ČR na předkladatele, aby ve shodě se zástupci bankovního sektoru hledal jednodušší a méně nákladné řešení.

Tato připomínka je ze strany SP ČR doporučující, SP ČR však požaduje, aby předkladatel dořešil finální znění návrhu se zástupci bankovního sektoru.

3. K Části druhé, čl. III., bod 35 (§ 35 odst. 6 až 11 EŘ)

SP ČR na jedné straně chápe snahu zefektivnit vedení řízení a zlevnit vícečetná exekuční řízení proti jednomu povinnému jejich povinnou koncentrací u jednoho soudního exekutora. Současně ale návrh pomíjí skutečnost, že mnohým seriózním sektorovým věřitelům (např. dodavatelé energií) přinese toto řešení významné zvýšení administrativy a nákladů na vymáhání jejich pohledávek, protože mnozí z nich mají již nastavenou spolupráci včetně efektivní komunikace s konkrétními exekutorskými úřady. Kromě toho hrozí riziko, že v důsledku odnětí možnosti volby exekutora bude jejich pohledávky vymáhat exekutorský úřad s nízkou mírou efektivity vymáhání, což bude mít bez dalšího negativní dopad na vymahatelnost jejich práv. Současně hrozí, že povinné postupování exekučních návrhů exekutorovi, u něhož bylo zahájeno vymáhání prvního z řízení proti jednomu povinnému (popř. v případě řízení vedenému proti více povinným vůči prvnímu z nich), zásadně ztíží vstup na trh novým exekutorům. Z uvedených důvodů SP ČR s takto nastavenou povinnou koncentrací nesouhlasí.

Tato připomínka je zásadní.

4. K Části druhé, čl. III., bod 43 (§38 odst. 2 EŘ)

Stejně jako v původním návrhu SP ČR dostatečně nerozumí odůvodnění pro vypuštění slov „ledaže exekuční titul vydal exekuční soud“ v ustanovení § 38 odst. 2 EŘ. Oprávněný odpovídá za to, že exekuční titul je pravomocný a vykonatelný, jinak se vystavuje nebezpečí náhrady škody.

Za předpokladu, že exekuční titul vydal exekuční soud a má ho tedy k dispozici, vnímá SP ČR požadavek na doložení originálu nebo úředně ověřené kopie exekučního titulu za nadbytečný a nedůvodně zatěžující oprávněného.

Tato připomínka je doporučující.

5. K Části druhé, čl. III., bod 52 (§ 43b EŘ)

Nově se navrhuje, aby soudní exekutor byl povinen až na omezené výjimky od oprávněného vybrat zálohu na náklady exekuce, a to ihned na počátku exekučního řízení. Oprávněný má ale velmi omezené možnosti, jak zjistit, nakolik může být exekuční řízení v jeho případě úspěšné, má možnost prakticky získat informace jen z katastru nemovitostí a poté obecný údaj o tom, zda má jeho dlužník případně další exekuce – získání takové informace ale v mnoha případech nemusí vypovídat nic příliš konkrétního o majetkové situaci dlužníka. Návrh přitom poměrně nejasně řeší, kdy a za jakých podmínek by se oprávněnému záloha vracela.

SP ČR proto požaduje buď povinné vybírání záloh na náklady exekuce zcela zrušit nebo alespoň upravit proces výběru zálohy na náklady exekuce tak, aby měl oprávněný možnost alespoň v přiměřeném rozsahu předem vyhodnotit, jaká může být úspěšnost případného jím zahájeného exekučního řízení.

Tato připomínka je zásadní.

6. K Části druhé, čl. III., bod 79 (§55 odst. 7 EŘ)

Nově se zakotvuje povinnost rozhodnout o zastavení exekuce v případě, že po dobu posledních 2 let nedošlo k částečnému uspokojení vymáhané povinnosti, nebo nebyl-li po tuto dobu zjištěn či zajištěn žádný majetek povinného. Rozhodnutí o zastavení by mohl odvrátit oprávněný, pokud by na výzvu soudního exekutora v přiměřené lhůtě složil další zálohu na náklady exekuce. SP ČR upozorňuje na ohlasy z praxe, že ve značné části exekucí dochází k uspokojení oprávněného po více než dvou letech, byť v prvních dvou letech není na vymáhanou pohledávku uhrazeno ničeho, a že oprávněný téměř nikdy nemá po necelých dvou letech trvání exekuce v úmyslu upustit od vymáhání své pohledávky v exekučním řízení, protože majetková situace dlužníka se může v dohledné době v důsledku příznivé události zlepšit (získání zaměstnání, zahájení výdělečné činnosti, dědictví, dar ...) a dlužník bude schopen dostát svým závazkům.

SP ČR proto navrhuje, aby případné časové omezení trvání exekuce bylo podstatně prodlouženo alespoň na dobu, která odpovídá déle trvání oddlužení v insolvenčním řízení, tedy na 5 – 7 let, tj. by pro dlužníky, kteří jsou schopni alespoň z části své dluhy hradit, nebylo výhodnější přečkat 2 roky v exekuci oproti poctivému přístupu ke svým závazkům představovanému oddlužením v insolvenčním řízení.

Tato připomínka je zásadní.